

တၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢ မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ်

တၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢ မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်လဲၣ် ညးဒီးမၤကမိၣ်သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဟဲၣ်န့ၣ်လီၤဝဲလၢသ့ၣ်ဒီးဘၣ်က့ၢ်ကိၣ်သ့ၣ်ဟံၣ်တူၤလၢဒးတဲၣ်သ့ၣ်တၢ်ဆါဒီးမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်
ပှၢ (၁၇)မ့ၢ်ကယၢ လၢဒီးန့ၣ်ဝဲအိၣ်အသးန့ၣ်လီၤ. ဝဲသ့ၣ်လၢတဆဲးဘၣ်ကသ့ၣ်ဒီးသၢတၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢ တၢ်ဆါဒီးတၢ်လီၤ ဘၣ်ယိၣ်ဖးဒီးလၢကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲအိၣ်

လၢမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်ဒီးတၢ်ဆါဘၢအဝဲအံၤ မ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်ဘၣ်က့ၢ်လီၤအသးဒီးပှၢ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ဆါဘၢအဝဲအံၤ ဝဲအနီၣ်ဆဲးအါန့ၣ်လီၤ.

မ့ၢ်ပှၢ ဒီးတၢ်ဆါဘၢ အကီၢ်န့ၣ်တၢ်ဆါဘၢယိၣ်အိၣ်စ့ၤ လၢကဒီးန့ၣ်တၢ်ဆါဘၢ ဝဲမ့ၢ်တၢ်မၤန့ၣ်ဘၣ်ကိၣ်ဒီးတၢ်ဆါဘၢ ဝဲဒိၣ်တၢ်ဆါဘၢ အဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.

လၢကီၢ်န့ၣ်လဲၣ် အပှၢပှၢ လၢအိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢ အိၣ်(၁၀၀၀၀၀)၈၁.

တၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢ အံၤဂုၤလီၤ အသးသ့ၣ်လဲၣ်

ဘၣ်က့ၢ်ဒီးရၢလီၤသးသ့ၣ်က့ၢ်အဖိလၢတဖၣ်အံၤလီၤ

- မိၢ်ဆူဖိတၢ်ဘၣ်က့ၢ်ဘၣ်ကိၣ်, ညးန့ၣ်ဖဲအိၣ်ဖျၢၣ်ထီၣ်အဆၢကတီၢ်. နမ့ၢ်အိၣ်ဒီးတၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢဒီးမ့ၢ်အိၣ်ဒီးနဟုးနသ(ဒါ)န့ၣ်တဲ
ဘၣ်နကသံၣ်သရၣ်ဒီးပှၢကွၢ်ပှၢဟုးဘၣ်ယးတၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသၢလၢဖိသၣ်အကီၢ်. တၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒီးသၢဖဲအိၣ်ဖျၢၣ်ခါမ့ၢ်က့ၢ်တြးဒီး
ဂ့ၤကတၢ်တဘီၤလၢဒ်သးဖိသၣ်သတုၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါအံၤတဂ့ၤအကီၢ်လီၤ. လၢကီၢ်န့ၣ်ယူၤဖဲလဲၣ်အပှၢပှၢလၢအအဲလၢမၤကွၢ်အသ့ၣ်
လၢတၢ်ဆါအံၤအိၣ်တအိၣ်သ့ၣ်လၢကဟး ဆဲးတဟ့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်နီၤတၢ်ဆါအံၤဆူဖိသၣ်တဂ့ၤ
အကီၢ်လီၤ. ဒးဒီးအိၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲဒီးတၢ်ပှၢဖျဲးလီၤ. တၢ်ဘၣ်ယိၣ်တအိၣ်ဘၣ်.
- သ့ၣ်တၢ်ဆဲးကျိးဘၣ်ထွဲ(အဒိ, ဒိဖျိတၢ်ဘၣ်က့ၢ်မ့ၢ်တမ့ၢ်န့ၣ်ဒ့ၣ်)မ့ၢ်တမ့ၢ်မိၢ်ပှၢအထံအနီၣ်.
တၢ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်ဖဲတၢ်မံၤယုၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ပှၢလၢဘၣ်က့ၢ်တဂ့ၤသ့ၣ်လဲၣ်ဘၣ်ပှၢလၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပှၢလီၤ
တဂ့ၤလီၤလီၤအအိၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်ထးဆဲးအတၢ်ဘၣ်ဒီး.
- သ့ၣ်ယုၣ်တၢ်ပိးတၢ်လိၣ်အမ့ၢ်ကသံၣ်ထူးမဲ, တၢ်လူၤခၢ်ဆူၣ်ထးဆဲးဖျိန့ၣ်က့ၢ်, ဒီးတၢ်တံၢ်စုမ့ၢ်
- သ့ၣ်ကသံၣ်လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်မၤသံတၢ်အယၢမ့ၢ်တမ့ၢ်က့ၢ်သ့ၣ်လဲၣ်လၢပှၢလၢအလီၤ,
သ့ၣ်တၢ်မူတၢ်ဘျီဒီးတၢ်ဆဲးယီၤအတၢ်ပိးတၢ်လိၣ်.

ဘၣ်ဟးဆဲးတၢ်ဂုၤလီၤ တၢ်သ့ၣ်ညးတၢ်ဆါဘၢလဲၣ်

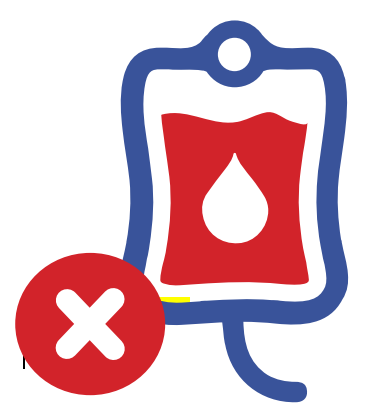
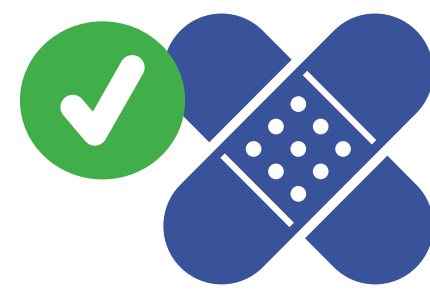
နတလိၣ်ဒးသ့ၣ်ညး, တဲပှၢအဂၤဘၣ်ယးနတၢ်ဆါအဆၢဘၣ်, ဘၣ်ဆၢနဘၣ်ကွၢ်ထွဲလီၤနသးဒ်သးနသ့ၣ်တဟ့ၣ်ဒီးဟ့ၣ်နီၤ
လီၤဆူပှၢတဂ့ၤအကီၢ်လီၤ.

ဘၣ်မၤ

- ကးဘၢနတၢ်ပှၢလီၤဒီးတၢ်ဘၣ်က့ၢ်အလီၤ
- မၤကဆိသ့ၣ်လၢအလီၤစီၤလၢတၢ်ဖိဒိၣ်ဒီးဆးပှၢထံလၢကမၤသံကွၢ်တၢ်ယၢအကီၢ်
- ကျိးလိသးဘၣ်ယးတၢ်မံၤယုၣ်လၢအိၣ်ဒီးတၢ်ပှၢဖျဲး(သ့ၣ်တၢ်ဖျိၣ်)ဖဲပှၢလၢနကမံၤယုၣ်တဂ့ၤမ့ၢ်
တဆဲးဘၣ်ကသံၣ်ဒီးသၢတၢ်ဆါအံၤအခါ
- သ့ၣ်နစလီၤတၢ်လိၣ်ဖဲဖိဘၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်တမ့ၢ်မိၢ်ပှၢအထံအနီၣ်အခါ
- ဘၣ်ထီၣ်နီၣ်ကစၢ်တၢ်ပိးတၢ်လိၣ်အမ့ၢ်(ပိၢ်မ့ၢ်သ့ၣ်တၢ်ပိးတၢ်လိၣ်ဖဲလီၤဟဲကတီၢ်)
ဒီးလံၢ်က့ၢ်တချုးတၢ်ကွၢ်အခါ

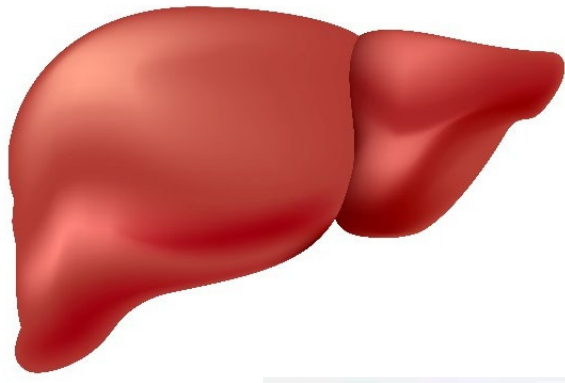
တၢ်ဆါဘၢ တၢ်ဟ့ၣ်

- သ့ၣ်ယုၣ်တၢ်လူၤခၢ်ဆူၣ်, ကသံၣ်ထူးမဲ, တၢ်တံၢ်စုမ့ၢ်
- သ့ၣ်ယုၣ်ထးဆဲးကသံၣ်, ကသံၣ်မူဘျီဒီးအပိးအလီၤလၢတအိၣ်ဒီး
တၢ်မၤသံက့ၢ်တၢ်ယၢဖဲပှၢသ့ၣ်လဲၣ်အလီၤခံ, ဒီးတၢ်ဆဲးယီၤတၢ်တုၢ်န့ၣ်အပိးအလီၤဒီးပှၢလၢတဂ့ၤ
- မၤဘျီလီၤသ့ၣ်တဂ့ၤ

ဘဉ်းဒီးသျှ်

သျှ်အိဉ်ဝဲဖဲန့ဉ်ယံလၢအထွဲတကပၤဖိလၢဒီးအိဉ်ဝဲဒီးအတၢ်ဖဲတၢ်မၤအကလုာ်ကလုာ်လၢန့ဉ်ပုၤအဂီၢ်လီၤ. သျှ်မ့ၢ်တၢ်အရ့ဒိဉ်လၢကတံာ်ဘျးတၢ်အိဉ်ဒီးမၤကဆိ, မၤလီၤမၤကွၢ်တၢ်အစ့ဒ်အမ့ၢ်သံးဒီးတဘျုးသးသၢ်အစ့လၢအအိဉ်လၢန့ဉ်ပုၤအပူၤတဖၣ်လီၤ. သျှ်တြိဆၢစ့ၢ်ကီးတၢ်ဘဉ်ကုာ်တၢ်ဒီးပၢ်ယာ်ဝဲဘဉ်တၢ်မံာ်, သျှ်ဖျၢဒီးအံသၢ်ဆၢလၢအဟ့ၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘၢဆူမိၢ်ပုၤအဂီၢ်လီၤ.

ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်တၢ်သျှ်ညးတၢ်ဆါဘံၤန့ၢ်အိဉ်မ့ၢ်လၢလၢပုၤပုၤအိဉ်ဝဲဒီးသျှ်လၢအအိဉ်ဆျၢအိဉ်ဆျၢသ့ဝဲဘဉ်ဆၢတၢ်ဆါယာ်တဖၣ်ဒုးအိဉ်ထီၣ်ဝဲသျှ်အတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲဒိဉ်ဒိဉ်မ့ၢ်မ့ၢ်ဒ်အမ့ၢ်ခဲစၢ်တၢ်ဆါသ့လီၤ. အါတက့ၢ်ပုၤလၢအဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်သျှ်ညးတၢ်ဆါဘံၤတဖၣ်တၢ်အက့ၢ်အဂီၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်အိဉ်ဒီးတၢ်ဆါဝဲအံၤန့ၢ်တအိဉ်ဖျါလၢခိဘဉ်အယီၤကျဲအဂ့ၢ်ကတၢ်န့ၢ်တြးနမၤကွၢ်န့ၢ်သ့ၣ်ယုလၢတဘျီ.

နဟံၣ်ဖိဖိဖိဘျးဘျးတၢ်တၢ်အကျိမ့ၢ်အိဉ်ဒီးတၢ်သျှ်ညးတၢ်ဆါဘံၤဘဉ်ထွဲဒီးသျှ်ခဲစၢ်တၢ်ဆါ, နကဘဉ်လဲၤမၤကွၢ်နသးဒီးဆဲးမၤကွၢ်ဒုးပုၤယုလၢတဘျီဒိဖျါတၢ်လီၤဘဉ်ယီၣ်အိဉ်အါလၢန့ၢ်ဒီးန့ၢ်ဘဉ်သျှ်ခဲစၢ်တၢ်ဆါသ့န့ၢ်လီၤ. တၢ်ဆါအံၤတၢ်ယါဘျီအိၤသ့ဝဲလၢတၢ်မ့ၢ်ထံၣ်န့ၢ်အိၤလၢအချ့အခါန့ၢ်လီၤ.

ဘဉ်ကွၢ်ထွဲန့ၢ်သ့ၣ်လဲၣ်

- မၤကွၢ်သ့ၣ်ယုလၢတဘျီ
- ဟးဆွဲးသံး, မ့တမ့ၢ်ပၢ်ပနီၣ်တၢ်အိဉ်သံးအဆၢ
- သုညါဖိမ့တမ့ၢ်အိဉ်တဘျုးသးသၢ်တဂ့ၢ်ဒိဖျါတၢ်တဖၣ်အံၤမၤဟးဂီၤဝဲသျှ်သ့အယီၤလီၤ
- ဟးဆွဲးတၢ်အိဉ်လၢအသိအါ, ဒီးတၢ်ထံလၢအိဉ်ဒီးအံသၢ်ဆၢအါဒိဖျါတၢ်တဖၣ်အံၤမၤအါထီၣ်ဝဲသျှ်သိအါတၢ်ဆါ
- အိဉ်တၢ်သုတၢ်သၢ်ဒီးတၢ်ဒီးတၢ်လၢအါအါဒီးအိဉ်လၢအတယၢ်လၢအိဉ်ဒီးတၢ်အိဉ်ဆျၢအကျိပူၤတက့ၢ်, သုတယၢ်တလၢမ့တမ့ၢ်ဖျဲတလၢစ့ၢ်ကီးတဂ့ၢ်
- တဲသကိးတၢ်ဒီးကသံၣ်သရၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်သျှ်ညးတၢ်ဆါကရၢပုၤမၤတၢ်ဖိဘဉ်ယးကသံၣ်လၢန့ၢ်ဒီးသုပၣ်ယုဒီးကသံၣ်လၢသ့ၣ်ဂံၢ်ဝဲစဲ.

အါတက့ၢ်တၢ်အိဉ်မ့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂၢ် လၢတန့ၢ် ဒီးတန့ၢ် အဂီၢ်န့ၢ်တၢ်ဆါဘံၤ ဘဉ်ကလုာ်သးတၢ်တန့ၢ်ဘဉ်လၢနကဆဲး နက့ၢ် သုတၢ်ဟးလီၢ်တၢ်လၢထံလီၢ်ဖိဉ်ပုၤ ၈ ဗီၣ်ဖိအိဉ်ဖိအိဉ်အိဉ်တၢ် အိဉ်ဒီးပုၤ ၈ အါတၢ်ဆါဘဉ်ကလုာ်သ့ဝဲဘဉ်မ့တမ့ၢ်လၢမဲးက့ၢ်သ့ၣ်မ့တမ့ၢ်တၢ်သ့ၣ်လီၤ ဒိဖိတၢ်ဘဉ်က့ၢ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၢ်ဖိတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ အါန့ၢ်လီၤ.

ပုၤလၢမ့ၢ်တဒီးန့ၢ်ဘဉ်ဝဲတၢ်သျှ်ညးတၢ်ဆါဘံၤအံၤနီတဘျီဒီးဘဉ်န့ၢ်, မ့ၢ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသအဒီးကသံၣ်အံၤကဒိသအဒီးလၢတၢ်ဆါအဝဲအံၤန့ၢ်လီၤ. ပုၤလၢမ့ၢ်ဒီးန့ၢ်တၢ်တၢ်ဆါအံၤဒီးဘျါက့ၢ်လဲၣ်န့ၢ်တလိဉ်ဆဲးကသံၣ်ဒိသအဘဉ်. တၢ်မၤကွၢ်သ့ၣ်မၤစၢၤပုၤလၢအိဉ်ဒီးတၢ်ဆါအံၤအတၢ်ဆါကလဲၣ်ဖျါထီၣ်ဒီးတၢ်ကထံၣ်န့ၢ်အိၤလၢအဆိအချ့ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်ကဒီးန့ၢ်ဘဉ်ကသံၣ်ကသိအတၢ်ကွၢ်ထွဲအဂီၢ်လီၤ. ပဟ့ၣ်က့ၢ်လၢဟံၣ်ဖိဖိဖိကိးဂၤဒဲးကမၤကွၢ်အသးလၢတၢ်ဆါအံၤဒဲးသိးကဒီးန့ၢ်ဘဉ်တၢ်က့ၢ်ဆါယါဘျီအဂ့ၢ်န့ၢ်လီၤ.

နတၢ်သံကွၢ်မ့ၢ်အိဉ်မ့တမ့ၢ်အံၤဒီးတဲတၢ်ဒီးကသံၣ်သရၣ်ဆဲးကျိးဘဉ် Hepatitis Foundation 0800 33 20 10 or hepteam@hfnz.nz နမ့ၢ်လိဉ်ဘဉ်ပုၤကျိးထံတၢ်ဖိဒီးပကရဲၣ်ကျဲၤန့ၢ်လီၤ.

လၢပုၤခွဲးဖၢၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ်အပုၤလၢကွၢ်တလီၤပုၤလၢအိဉ်ဒီးသျှ်ညးတၢ်ဆါဘံၤ တဖၣ်မ့ၢ်တၢ်လၢအတဖၣ်သးဘဉ်. အဖိတၢ်ထွဲထီၣ်ကွၢ်န့ၢ် လၢတၢ်မၤမ့တမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိအလီၢ်တသ့တန့ၢ်ဘဉ်. တၢ်ကတၢ်လီၢ်လၢကသံၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဖိတၢ်က့ၢ်ဆါယါဘျီမ့တမ့ၢ်ကျဲးပုၤတၢ်က့ၢ်လဲၣ် မၤကၢ တၢ်အိဉ်ကျဲးမ့တမ့ၢ်ဒိပုၤဟ့ၣ်တၢ်မၤစၢၤ အသိးတသ့လၢ တက့ၢ်ဘဉ်.